

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. d)
Sociologie

Test 10

Profilul umanist din filiera teoretică.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

I. TÊTEL

(30 pont)

Îrja a vizsgalapra az alábbi esetek helyes válaszának megfelelő betűt! Minden esetben csak egy helyes válasz van.

1. A hagyományos társadalmakban a szülő-gyerek kapcsolatot megalapozta:
  - a. a több tolerancia;
  - b. a szülői tekintély és dominancia;
  - c. a szülő és gyerek kapcsolatának demokratizálása;
  - d. a férfi és nő közötti egyenlőségtétel tendenciája.
2. Egy példa a társadalmi intézményre, mely igazgatja a vallásos gyakorlatokat és ideológiákat:
  - a. család;
  - b. iskola;
  - c. egyház;
  - d. politikai párt.
3. Az állampolgárok érdekeinek teljes alárendelése az állammal szemben, tipikus jellemzője a ..... politikai rezsimnek:
  - a. totalitárius;
  - b. demokratikus;
  - c. alkotmányos monarchia;
  - d. szabad.
4. Egy munkáltatónak ismétlődően sértő magatartása van egy alkalmazottjával szemben, aki egy etnikai kisebbség tagját képezi. Ez az eset ábrázol:
  - a. egy kooperációs (együttműködési) módozatot;
  - b. egy diszkriminatív helyzetet;
  - c. egy toleráns szituációt;
  - d. egy pozitív diszkriminációt.
5. A kollektív tüntetés, tiltakozás formái, melyek arra irányulnak, hogy a munkások nagyobb jövedelemre tegyenek szert, bemutat:
  - a. bűnözést;
  - b. társadalmi harmóniát;
  - c. vallási konfliktust;
  - d. ipari konfliktust.
6. A hatósági vagyon használata egy szervezet keretein belül, annak érdekében, hogy olyan haszonhoz jusson, mely nem illeti meg, bemutat egy ..... cselekményt.
  - a. diszkriminációs;
  - b. kárpótlási;
  - c. korrupciós;
  - d. társadalmi rend.

7. A gyerek felkészítése az élet minden tekintetében a felnőttiségre, egy olyan világra, melyet a komplexitás és a változás jellemez, egy specifikus funkciója a:
- ONG-nek;
  - politikai pártoknak;
  - iskolának;
  - egyháznak.
8. Az ellenzéki pártok egyik funkciója a:
- civil társadalom és állam közötti közvetítés;
  - javaslati alternatívák tétele a kormány politikai kezdeményezéseire;
  - egy konfliktus előidézése;
  - állampolgárok diszkriminálása.
9. A különböző szervezetek célrendszere, a civil társadalom összetevőinek szintjén, a következőkben áll a:
- állampolgárok alapvető jogainak áthágásában;
  - hatalom megszerzésében és gyakorlásában;
  - profitszerzésben;
  - kormányzási döntések befolyásolásában.
10. Csalás és korrupció tekintetében elkövetett bűncselekmények, magával vonják a:
- adócsalást;
  - fegyveres rablást;
  - közbéke felzaklatását;
  - a környezet szennyezését.

II. TÉTEL

(30 pont)

A. A bal oldali oszlopban a devianciára vonatkozó fogalmak vannak felsorolva, míg a jobb oldali oszlopban pedig ezekre vonatkozó helyes állítások. Írja a vizsgalapra a bal oldali betűk és a jobb oldali számok közötti helyes megfeleléseket!

a. deviancia	1. Az egyén lázadása, bizonyos szabályokkal szemben, mely megnyilvánulásának az iránya ezek megváltoztatása újakra, melyek konstruktív jellegűek.
b. szegénység	2. Nem az egyén egy attribútuma, hanem egy társadalmi jelenség, melyet az egyén szociális és kulturális függvényben magyaráznak, melyben az egyén él.
c. pozitív deviancia	3. Az erőforrások hiánya egy megfelelő életszínvonalhoz.
d. negatív deviancia	4. Az állam egy hatalmi visszaélése.
	5. Feltételezi az egyén társas normák és értékek áthágását, melynek destruktív jellege van.

12 pont

B. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget:

A szocializáció komplex folyamat, az ember társas lénné válása, egy elsajátítási folyamat, mely során bizonyos normákat és értékeket, valamint a társadalmi szerepeket is eltulajdonítja. A szocializáció által, az emberi lény kifejleszti azokat a specifikus tulajdonságokat, melyekkel részt vesz a társadalmi életben, mivel az ember megtanulja a társadalom vagy a csoport normáit, értékeit, hagyományait és hitrendszereit, amelyben él.

Válaszoljon az alábbi kérdésekre az adott szöveg alapján:

1. Fogalmazza meg a szöveg alapgondolatát.

2 pont

2. Magyarázzon meg, hozzávetőleg fél oldal terjedelemben, két olyan szociológiai fogalom közötti összefüggést, amelyekre a fenti szöveg is utal. **10 pont**

3. Fogalmazzon meg egy érvet, amellyel igazolja vagy cáfolja azt a feltevést, amely szerint *a deviáns magatartás esetében megjelenhet a bűnösség érzése*. **3 pont**

4. Mutassa be személyes nézőpontját arra a gondolatra vonatkozólag, hogy *a fiatalkori bűnözés egy rendellenes jelenség, melynek gazdasági, pszichológiai, szociális és kulturális okai vannak*. **3 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Válaszoljon az összes alábbi kérdésre:

1. Pontosítsa a kérdőív fogalmának jelentését. **4 pont**

2. Nevezze meg két jellemzőjét a referenciacsoportnak. **6 pont**

3. Mutasson rá az elsődleges csoport és család fogalmak közötti összefüggésre, megfogalmazva egy összefüggő szövegben, megközelítően fél oldalnyi terjedelemben, melyben a fogalmakat sajátos szociológiai értelmükben használja. **10 pont**

4. Szemléltesse egy konkrét példával azt a módot, ahogyan a megszerzett státusz befolyásolja az életmódot. **4 pont**

5. Indokolja meg, megközelítőleg tíz sorban az állítást, mely szerint *a családi szerepkudarc váláshoz vezethet*. **6 pont**